

Recente topics inzake successieplanning met levensverzekeringen

Kempische Verzekeringskring

Liesbeth Franck

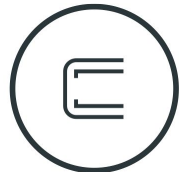
9 en 18 november 2020

CAZIMIR

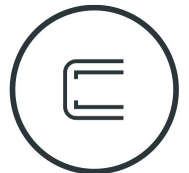
Inhoud

- I. De verzekeringsgift - de schenking voorafgaand aan het onderschrijven van een verzekeringspolis - impact afschaffen kaasroute?
- II. Reservatair erfdeel van een kind: impact op (een deel van) de verzekeringsprestatie?
- III. Een beding van aanwas met als voorwerp levensverzekeringscontracten. *Quid* Vlabel?
- IV. Aandachtspunten bij de nominatieve aanduiding van de echtgenoot als begunstigde
- V. Erfbelasting verschuldigd op een ABA-contract met A als echtgenoot gehuwd onder wettelijk stelsel?

Topic I

De verzekeringsgift - de schenking voorafgaand aan het onderschrijven van een verzekeringspolis - impact afschaffen kaasroute?

I.1 Verzekeringsgift

- Verzekeringsgift = schenking van een levensverzekeringscontract aan de begunstigde
 - verzekeringnemer draagt de rechten die voortvloeien uit het levensverzekeringscontract over
 - overdracht in de vorm van een schenking → verzekeringsgift
 - AAB-structuur wordt omgevormd naar BAB-structuur
- SP 15133 d.d. 12 oktober 2015
 - schenkbelasting op verzekeringsgift ter registratie aangeboden
 - belastbare grondslag: afkoopwaarde polis op datum schenking
 - tarief: roerend goed
 - erfbelasting verschuldigd op kapitaal uitgekeerd na verzekeringsgift
 - ook indien meer dan 3 jaar is verstreken na verzekeringsgift
 - ook indien schenkbelasting werd betaald op verzekeringsgift
 - achterliggende idee VLABEL: verschillend belastbaar voorwerp

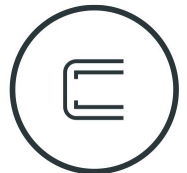
I.1 Verzekeringsgift

- Vlaams Decreet 23 december 2016
 - de schenking van een levensverzekering aan de begunstigde vormt het beding ten behoeve van een derde niet om naar een beding ten behoeve van zichzelf
→ begunstigde wordt geacht de uitkering kosteloos te ontvangen (tegenbewijs via verzekeringsgift niet mogelijk)
→ erfbelasting (art. 2.7.1.0.6 VCF)
 - vermindering belastbare grondslag erfbelasting met belastbare grondslag waarop schenkbelasting is geheven bij verzekeringsgift (art. 2.7.3.2.8, §2 VCF)
→ waarde polis bij overlijden - afkoopwaarde polis ten tijde van schenking

I.1 Verzekeringsgift

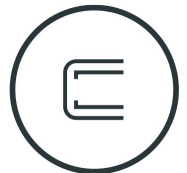
- Art. 2.7.1.0.6. VCF
- “§2 Dit artikel is van toepassing op de sommen of waarden die kosteloos aan een persoon kunnen toekomen bij het overlijden van degene die een levensverzekering aan order of aan toonder is aangegaan. De persoon, vermeld in dit artikel, wordt vermoed kosteloos te ontvangen, behoudens tegenbewijs. Dit tegenbewijs kan niet worden geleverd door aan te tonen dat het contract werd geschonken aan deze persoon.”
- verzekeringsgift vormt geen tegenbewijs

I.1 Verzekeringsgift

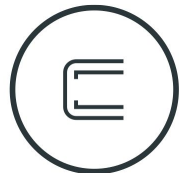
- Art. 2.7.3.2.8 VCF
- § 2 bepaalt vermindering belastbare grondslag na verzekeringsgift

“In het geval van een levensverzekeringscontract wordt de belastbare grondslag van de sommen, renten of waarden, die aan de persoon, vermeld in artikel 2.7.1.0.6, kunnen toekomen, verminderd met het bedrag dat als belastbare grondslag heeft gediend voor de heffing van de schenkbelasting indien het contract door de erflater aan die persoon werd geschonken.”

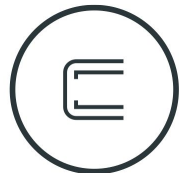
I.1 Verzekeringsgift

- SP 15133 d.d. 12 oktober 2015 aangevuld op 6 februari 2017
 - Aanvulling: “voor overlijdens vanaf 9/01/2017 wordt een aftrekregeling decretaal voorzien in art. 2.7.3.2.8, §2 VCF”
 - Positief: aanknopingspunt is het overlijden en niet verzekeringsgift
→ soms aangewezen om oude verzekeringsgiften te registreren indien verzekerd hoofd nog niet is overleden
 - Negatief: nieuwe heffingsregel (art. 2.7.1.0.6 VCF) geldt voor overlijdens vanaf 1 januari 2017 en de nieuwe regel van vermindering belastbare grondslag (art. 2.7.3.2.8, §2 VCF) geldt voor overlijdens vanaf 9 januari 2017

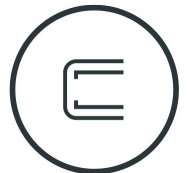
I.1 Verzekeringsgift

- SP 17013 d.d. 6 maart 2017
 - vermindering belastbare grondslag in erfbelasting met belastbare grondslag waarop “schenkbelasting” is geheven
 - VLABEL: “de term schenkbelasting moet worden geïnterpreteerd als schenkbelasting of registratierecht voor schenkingen”
 - Vlaamse schenkbelasting
 - oude Vlaamse schenkingsrechten
 - schenkingsrechten in andere gewesten

I.1 Verzekeringsgift

- Hoe taxatie erfbelasting vermijden?
 - indien verzekeringsgift nog niet gebeurde
 - afkoop levensverzekering → schenking gelden (schenkbelasting) → ev. nieuwe onderschrijving levensverzekering
 - indien verzekeringsgift reeds gebeurde
 - ofwel afkoop levensverzekering door verzekeringnemer
 - ofwel aanduiding nieuwe begunstigde
 - fiscaal misbruik:
 - oorspronkelijke begunstigde herbenoemt zichzelf als begunstigde
 - oorspronkelijke begunstigde benoemt tijdelijk andere begunstigde
 - oorspronkelijk twee begunstigten en schenking aan secundaire begunstigde waarbij de secundaire zichzelf aanduidt als primaire begunstigde

I.1 Verzekeringsgift

- Voorbeelden

SITUATIE 1	Voor verzekeringsgift	Na verzekeringsgift
Verzekeringnemer	vader	zoon
Verzekerde	vader	vader
Begunstigde	zoon	zoon

- AAB-structuur wordt BAB-structuur
- schenkbelasting op verzekeringsgift
- erfbelasting (zelf als schenking werd geregistreerd)

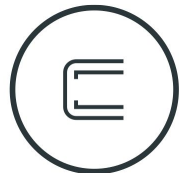

I.1 Verzekeringsgift

- Voorbeelden

SITUATIE 2	Voor verzekeringsgift	Na verzekeringsgift
Verzekeringnemer	vader	zoon
Verzekerde	vader	vader
Begunstigde	moeder	zoon

- AAB-structuur wordt CAC-structuur
- schenkbelasting op verzekeringsgift
- geen erfbelasting gezien nieuwe begunstigde werd aangeduid

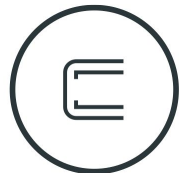

I.1 Verzekeringsgift

- Voorbeelden

SITUATIE 3	Voor verzekeringsgift	Na verzekeringsgift
Verzekeringnemer	vader	zoon
Verzekerde	vader	vader
Begunstigde	1° moeder 2° zoon	1° zoon

- schenkbelasting op verzekeringsgift
- erfbelasting via fiscaal misbruik

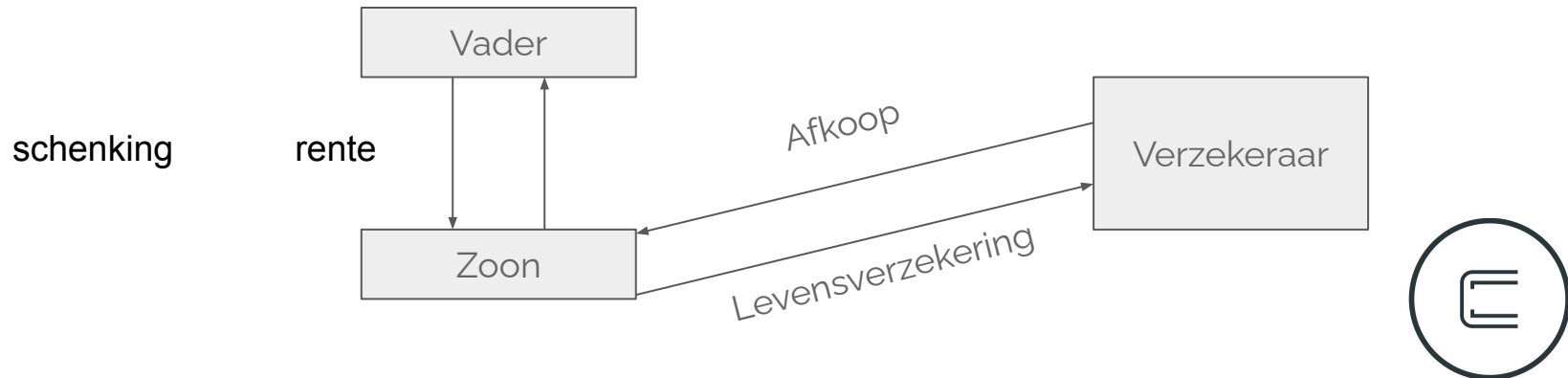
I.2. Levensverzekering & voorafgaandelijke schenking

- Een schenking combineren met het afsluiten van een levensverzekeringscontract
- Stap 1: schenking gelden
 - ouder schenkt gelden aan kind (gekoppeld aan modaliteiten)
 - schenking kan worden geregistreerd
- Stap 2: onderschrijven levensverzekeringscontract
 - AAB-structuur:
 - verzekeringnemer: zoon
 - verzekerde: zoon
 - begunstigde: vader (ev. subsidiair: kinderen)

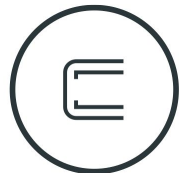
I.2. Levensverzekering & voorafgaandelijke schenking

- Een schenking combineren met het afsluiten van een levensverzekeringscontract
- Stap 2: onderschrijven levensverzekeringscontract
 - AAB-structuur
 - mogelijkheid partiële afkoop voor vrijwaring rente
 - akkoord schenker nodig indien deze “aanvaardend begunstigde” is
→ vorm van controlebehoud als schenker de aanvaardende begunstigde is
 - afkoop niet belastbaar

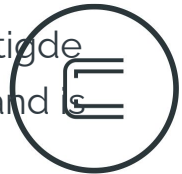
I.2. Levensverzekering & voorafgaandelijke schenking

- Stap 1: schenking uitvoeren
- Schenking: een contract waarbij de schenker dadelijk, onherroepelijk en met begiftigingsinzicht de eigendom van een goed overdraagt aan de begiftigde, die dit aanvaardt
 - schenking tussen echtgenoten = herroepelijk (m.u.v. schenkingen bij huwelijkscontract)
- Vormvereiste?
 - Principe: notariële akte
 - ! uitzonderingen: vermomde schenking, onrechtstreekse schenking, handgift

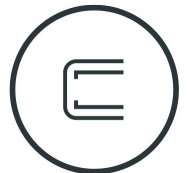
I.2. Levensverzekering & voorafgaandelijke schenking

- Stap 1: schenking uitvoeren
- Geen geschrift vereist voor geldigheid, maar aanbevolen om volgende documenten op te maken
 - intentiebrief tot schenking (voor schenking)
 - aan een schenking mogen achteraf geen bijkomende modaliteiten worden gekoppeld
 - via intentiebrief kan aangetoond worden dat deze reeds vanaf begin gekoppeld waren aan de schenking
 - pacte adjoint (na schenking)
 - wederzijds document
 - omvat modaliteiten
 - kan dienen voor registratie in extremis
 - daarom vaak nuttig om een apart document op te maken per begiftigde
 - formulering: verleden tijd (zo blijkt uit document dat schenking voorafgaand is gebeurd en dat dit een loutere bevestiging vormt van de feiten)

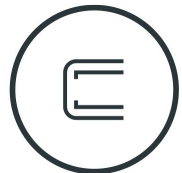
I.2. Levensverzekering & voorafgaandelijke schenking

- Stap 1: schenking uitvoeren
- Modaliteiten?
 - voorschot op erfdeel / buiten erfdeel (vermoeden)
 - vervreemdingsverbod
 - uitsluitingsclausule
 - beding van conventionele terugkeer
 - lijfrente
 - opgelet: last mag niet dermate hoog oplopen dat het in feite geen schenking meer is en een herkwalificatie naar een contract onder bezwarende titel zich zou opdringen
 - aangewezen om te begrenzen tot een % van het geschonken goed
 - idem indien schenker mogelijkheid wordt gegeven om af te kopen
 - onderschrijving levensverzekeringscontract
 - ontbindende voorwaarden
 - zaakvervanging

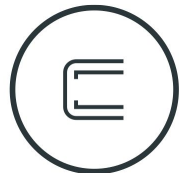
I.2. Levensverzekering & voorafgaandelijke schenking

- Stap 2: onderschrijven levensverzekeringscontract
- schenker behoudt controle indien hij aanvaardende begunstigde is in het levensverzekeringscontract
 - welke controle? begunstigde-verzekeringnemer kan niet alleen handelen (wijziging begunstigde, afkoop, pandgeving)
 - hoe? ondertekening van aanhangsel "aanvaarding van begunstiging"

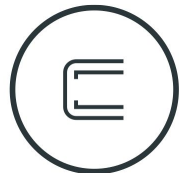
I.2. Levensverzekering & voorafgaandelijke schenking

- Fiscale behandeling schenking geldsom
 - schenking geregistreerd → schenkbelasting
 - wanneer registratie? notariële akten worden altijd geregistreerd, vrijwillige registratie pacte adjoint
 - schenkbelasting?
 - Vlaams Gewest: 3% (rechte lijn en partners) of 7% (anderen)
 - Brussels Hoofdstedelijk Gewest: 3% (rechte lijn en partners) of 7% (anderen)
 - Waals Gewest: 3,3% (rechte lijn en partners) of 5,5% (anderen)
 - erfbelasting?
 - bij overlijden binnen risicoperiode van 3 jaar en schenking werd niet geregistreerd
 - Opgelet: verlenging naar 4 jaar!?

I.2. Levensverzekering & voorafgaandelijke schenking

- Fiscale behandeling levensverzekeringscontract
 - overlijden zoon-begunstigde
 - voor overlijden vader
 - zoon = verzekerd hoofd → uitkering aan vader
 - maar: conventioneel beding van terugkeer
 - goed nog aanwezig of zaakvervanging
 - na overlijden vader
 - zoon = verzekerd hoofd → uitkering aan secundaire begunstigten (bv. echtgenoot/kinderen)
 - art. 2.7.1.0.6 VCF: erfbelasting

1.2. Levensverzekering & voorafgaandelijke schenking

Schenkers in Vlaanderen

1. de datum en het voorwerp van de schenking;
2. het feit dat er een beding van terugkeer was overeengekomen;
3. het feit dat de verzekeringspolis werd onderschreven met als doel de bedongen terugkeer te verzekeren.

In de aangifte van nalatenschap van de begiftigde moeten de hiertoe nodige verklaringen worden opgenomen, met toevoeging van afdoende bewijsstukken.

Voor het bewijzen van element 3) worden de volgende bewijsstukken aanvaard:

- het voorleggen van de polis of een bijlage bij de polis, waarin uitdrukkelijk wordt vermeld dat de polis werd afgesloten met als doel de bedongen terugkeer van de schenking te waarborgen;

OF

- het voorleggen van de schenkingsakte waarin uitdrukkelijk wordt vermeld dat het afsluiten van de polis als last was opgelegd door de schenker aan de begiftigde.

Schenkers in Brussel/Wallonië

1. de schenking;
2. de datum van schenking;
3. de clause van conventionele terugkeer (eventueel een aanvullend beding);
4. de afwezigheid van verzaking door de schenker aan de clause van conventionele terugkeer en aan alle of een deel van de gevolgen ervan;
5. de uitdrukkelijke vermelding in het levensverzekeringscontract dat het contract werd afgesloten als gevolg van de schenking bedoeld onder 1) met de bedoeling de betaling van de sommen te dekken die aan de schenker zouden verschuldigd zijn bij het vooroverlijden van de begiftigde in uitvoering van realisatie van onder 3) bedongen terugkeer.

Mocht het bewijs van één van voormelde elementen niet kunnen worden geleverd, zal het beding door de administratie als kosteloos worden beschouwd ten voordele van de schenker

I.3. Afschaffing kaasroute

Kaasroute = schenking roerende goederen voor een buitenlandse notaris

- geen verplichte registratie in België → geen schenkbelasting, risicoperiode erfbelasting
- vrijwillige registratie (*in extremis*) → schenkbelasting, geen risicoperiode erfbelasting

Wetsvoorstel tot afschaffing van de kaasroute

- schenkingen voor een buitenlandse notaris worden verplicht registreerbaar in België
→ schenkbelasting
- timing IWT: 1 december 2020

I.3. Afschaffing kaasroute

Impact op de bankgift (voorafgaand aan onderschrijven levensverzekeringscontract)?

- bankgift niet via notariële akte
- geen verplichte registratieplicht → geen schenkbelasting, risicoperiode erfbelasting
- geen impact

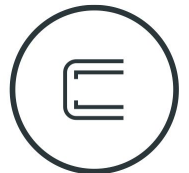
Impact op verzekeringsgift?

- **Vlaams Gewest**
 - decretale aftrekgeregeling → registratie reeds aangewezen, zo niet geen voordeel van vermindering belastbare grondslag in erfbelasting
 - GwH d.d. 28 februari 2019: grondwettig
 - geen impact
- **Waals en Brussels Hoofdstedelijk Gewest**
 - door verzekeringsgift wordt polis beding ten behoeve van zichzelf → geen successierechten
 - wel impact op nieuwe verzekeringsgiften → verplichte registratieplicht → schenkingsrechten

Topic II

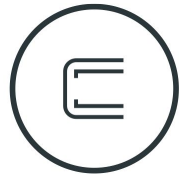
Verzekering op 2 hoofden: verzekeringsgift *post mortem* door de langstlevende verzekeringnemer
(Vlabel VB nr. 20013)

II. Verzekeringsgift *post mortem* door LL verzekeringnemer

Levensverzekering met 2 verzekeringnemers op 2 hoofden

- levensverzekering met 2 verzekeringnemers en meestal met 2 verzekerde hoofden: A/B - A/B - begunstigde bij overlijden A: / - begunstigde bij overlijden B: /, begunstigde bij overlijden A+B: C- structuur
- vermijden dat begunstigde die nog geen uitkering ontving en deze mogelijks nooit zou ontvangen, erfbelasting moet betalen bij het overlijden van de eerste verzekeringnemer/erflater
- bij overlijden eerste verzekeringnemer: geen uitkering → geen erfbelasting
- bij overlijden tweede verzekeringnemer: uitkering → erfbelasting, maar 2 aangiften indienen:
 - nieuwe aangifte in nalatenschap eerststervende verzekeringnemer (nieuwe gebeurtenis) voor de helft van de uitkering
 - aangifte in nalatenschap van laatst gestorven verzekeringnemer voor andere helft van de uitkering
- indien bijstortingen: uitsplitsing stortingen (verzekeringsmaatschappij)
- opgelet: LL verzekeringnemer heeft nieuwe begunstigden aangeduid na overlijden eerste verzekeringnemer → band doorgeknipt met eerste verzekeringnemer

II. Verzekeringsgift *post mortem* door LL verzekeringnemer

Verzekeringsgift

= schenking van een levensverzekeringscontract aan de begunstigde

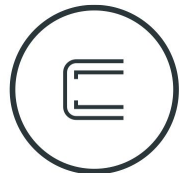
- verzekeringnemer draagt de rechten die voortvloeien uit het levensverzekeringscontract over: overdracht in de vorm van een schenking → verzekeringsgift
- AAB-structuur wordt omgevormd naar BAB-structuur
- de schenking van een levensverzekering aan de begunstigde vormt het beding ten behoeve van een derde niet om naar een beding ten behoeve van zichzelf
- begunstigde wordt geacht de uitkering kosteloos te ontvangen (tegenbewijs via verzekeringsgift niet mogelijk) → erfbelasting (art. 2.7.1.0.6 VCF)

II. Verzekeringsgift *post mortem* door LL verzekeringnemer

Decretale aftrekregeling

- *"In het geval van een levensverzekeringscontract wordt de belastbare grondslag van de sommen, renten of waarden, die aan de persoon, vermeld in artikel 2.7.1.0.6, kunnen toekomen, verminderd met het bedrag dat als belastbare grondslag heeft gediend voor de heffing van de schenkbelasting indien het contract **door de erflater** aan die persoon werd geschonken."*
 - vermindering belastbare grondslag erfbelasting met belastbare grondslag waarop schenkbelasting is geheven bij verzekeringsgift (art. 2.7.3.2.8, §2 VCF)
 - waarde polis bij overlijden - afkoopwaarde polis ten tijde van schenking
- *Quid* verzekeringsgift na overlijden van de eerste verzekeringnemer?

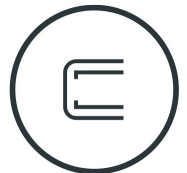

II. Verzekeringsgift *post mortem* door LL verzekeringnemer

Vlabel VB nr. 20013 d.d. 11 mei 2020

Splitsing levensverzekeringspolissen

- Feiten
 - verzekering met 2 verzekeringnemers op het hoofd van de langstlevende verzekeringnemer
 - overdracht rechten aan LL verzekeringnemer → toepassing art. 2.7.1.0.6 VCF?
 - verzekeringsgift door de langstlevende verzekeringnemer (Y) → *quid* aftrekregeling?
 - splitsing van huidige polissen in afzonderlijke polissen → afkoop in nalatenschap van eerststervende verzekeringnemer (X)?

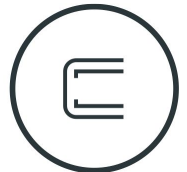

II. Verzekeringsgift *post mortem* door LL verzekeringnemer

Vlabel VB nr. 20013 d.d. 11 mei 2020

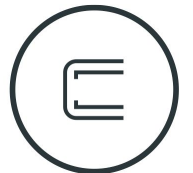
Splitsing levensverzekeringopolissen

- Vlabel
 - overlijden X → overdracht van rechten van verzekeringnemer aan Y: geen erfbelasting overeenkomstig art. 2.7.1.0.6 VCF
 - verzekeringsgift door Y aan begunstigden belet niet dat art. 2.7.1.0.6 VCF toepassing zal krijgen bij nieuwe gebeurtenis
 - decretale aftrekgeregeling kan niet in nalatenschap van X worden toegepast, aangezien verzekeringsgift niet uitging van X
 - kritiek: schenkbelasting betaald op 100% → op aandeel X verrekenen met erfbelasting?
 - splitsing polissen = afkoop → nieuwe gebeurtenis in nalatenschap van X en toepassing van art. 2.7.1.0.6 VCF

Topic III

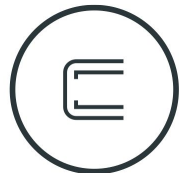
Reservatair erfdeel van een kind: impact op (een deel van) de verzekeringsprestatie?

III. Reservatair erfdeel van een kind op verzekeringsprestatie

Reservatair erfrecht: reservataire erfgenamen hebben recht op een minimaal erfdeel van de nalatenschap dat hen niet kan ontnomen worden

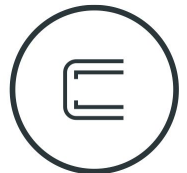
- wie zijn reservataire erfgenamen?
 - afstammelingen
 - globale reserve: $\frac{1}{2}$ van de fictieve massa
 - individuele reserve: $\frac{1}{2}$ van de fictieve massa / aantal afstammelingen
 - in samenloop met LLE is de reserve van de afstammelingen een reserve in blote eigendom
 - langstlevende echtgenoot
 - concrete reserve: vruchtgebruik op de gezinswoning en huisraad of recht op voortzetting van de huur van de gezinswoning
 - abstracte reserve: $\frac{1}{2}$ van de fictieve massa in vruchtgebruik
 - volledige onterving van LLE is mogelijk in 2 gevallen
 - art. 915bis, §3 BW
 - Valkeniersclausule
- LLWSP en LLFSP zijn geen reservataire erfgenamen
- ascendenten zijn niet langer reservataire erfgenamen (hervorming erfrecht)

III. Reservatair erfdeel van een kind op verzekeringsprestatie

Fictieve massa (art. 922 BW)

- *“Om de inkorting te bepalen, vormt men een massa uit alle goederen die bij het overlijden van de schenker of testator aanwezig waren. Na af trek van de schulden, worden de goederen waarover hij bij schenking onder de levenden heeft beschikt, fictief daarbij gevoegd volgens hun staat en hun waarde zoals bepaald in artikel 858, §§ 3 tot 5. Over al die goederen berekent men het gedeelte waarover hij heeft mogen beschikken, met inachtneming van de hoedanigheid van de door hem achtergelaten erfgenamen.”*
- Fictieve massa
 - = bestaande goederen
 - schulden
 - + schenkingen

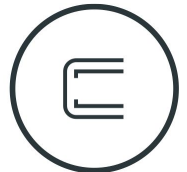
III. Reservatair erfdeel van een kind op verzekeringsprestatie

Inbreng

- wanneer? schenking of legaat “als voorschot op erfdeel”
- wat?
 - deze figuur heeft tot doel om de gelijkheid tussen de erfgenamen te bewaren
 - het is een verdelingsverrichting tussen de erfgenamen onderling ter correctie van ongelijkheden die ten gevolge van schenkingen binnen erfdeel zijn ontstaan

Inkorting

- wanneer? schenking of legaat “buiten erfdeel” of “met vrijstelling van inbreng”
- wat?
 - deze figuur heeft tot doel om de reserve van de reservataire erfgenamen te beschermen
 - indien de som van de schenkingen buiten erfdeel de grenzen van het beschikbaar deel overschrijden, kunnen de reservataire erfgenamen een vordering tot inkorting instellen

III. Reservatair erfdeel van een kind op verzekeringsprestatie

Inbreng en inkorting van levensverzekeringen

Historiek

Art. 124 WLVO 1992: *“In geval van overlijden van de verzekeringnemer zijn de premies die hij heeft betaald, niet aan inbreng of inkorting onderworpen, behalve voor zover het betaalde kennelijk buiten verhouding staat tot zijn vermogenstoestand”*

- mogelijk om reservataire erfgenamen te onterven via een levensverzekeringscontract (tenzij betaalde premies buitenproportioneel)
- **GwH 26 juni 2008:** discriminatie op vlak van inkorting → onverantwoord onderscheid tussen reservataire erfgenamen die wel en niet geconfronteerd worden met een begunstiging via gemengde levensverzekering
- **GwH 16 december 2010:** geen discriminatie op vlak van inbreng → erflater kan vrij beschikken of begunstigde erfgenaam gehouden zal zijn tot inbreng (↔ erflater kan niet vrij beschikken over reserve van erfgenamen)

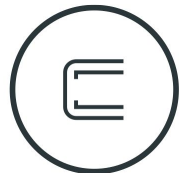
III. Reservatair erfdeel van een kind op verzekeringsprestatie

Inbreng en inkorting van levensverzekeringen

Historiek

Art. 124 WLVO 2012: *“In geval van overlijden van de verzekeringnemer is de verzekeringsprestatie, overeenkomstig het Burgerlijk Wetboek, onderworpen aan de inkorting en, voor zover de verzekeringnemer dit uitdrukkelijk heeft bedongen, aan de inbreng.”*

- onderworpen aan inkorting
- vermoeden begunstiging van erfgenaam met vrijstelling van inbreng (buiten erfdeel), tenzij uitdrukkelijk anders bedongen (≠ gemeen recht)
- inwerkingtreding: nalatenschappen opengevallen vanaf 21 januari 2013
- **wet 4 april 2014:** artikel 124 WLVO vervangen door art. 188 W.Verz. met ongewijzigde tekst

III. Reservatair erfdeel van een kind op verzekeringsprestatie

Inbreng en inkorting van levensverzekeringen

Art. 188 W.Verz.: *“In geval van overlijden van de verzekeringnemer is de verzekeringsprestatie, overeenkomstig het Burgerlijk Wetboek, onderworpen aan de inkorting en aan de inbreng.”*

- wet 31 juli 2017 met wijziging door wet 22 juli 2018:
 - begunstiging via levensverzekering van erfgenaam in rechte nederdalende lijn: vermoeden van inbreng
 - begunstiging via levensverzekering van een andere erfgenaam: vermoeden van vrijstelling van inbreng
- IWT: begunstigingen die gebeuren na de inwerkingtreding van deze wet
 - inwerkingtreding Erfwet 2017: 1 september 2018
 - kwalificatie van aanduiding van een begunstigde voor 1 september 2018 wijzigt niet
 - nieuw art. 188 W.Verz. kan betrekking hebben op oudere verzekeringscontracten wanneer de begunstigde na 1 september 2018 wordt aangeduid of gewijzigd

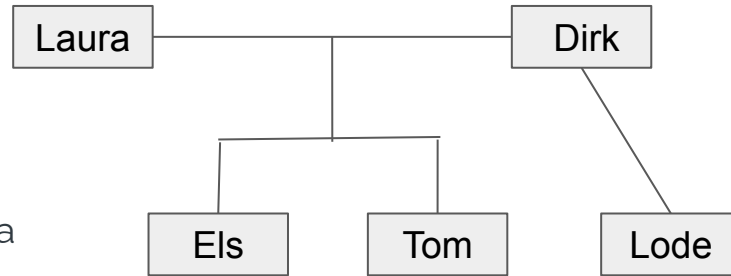
III. Reservatair erfdeel van een kind op verzekeringsprestatie

Inbreng en inkorting van levensverzekeringen

Laura en Dirk hebben samen 2 kinderen (Els en Tom), Dirk had reeds een zoon uit zijn vorige relatie (Lode)

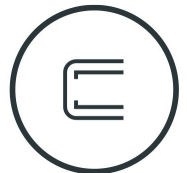
- Situatie 1:

- contract getekend op 1 juni 2018
- verzekeringnemer: Laura
- verzekerde: Laura
- begunstigde: Els

→ aanwijzing begunstigde voor 1 september 2018

- vermoeden met vrijstelling van inbreng → geen inbreng
- onderworpen aan inkortingsregels (inkorting indien > beschikbaar deel)

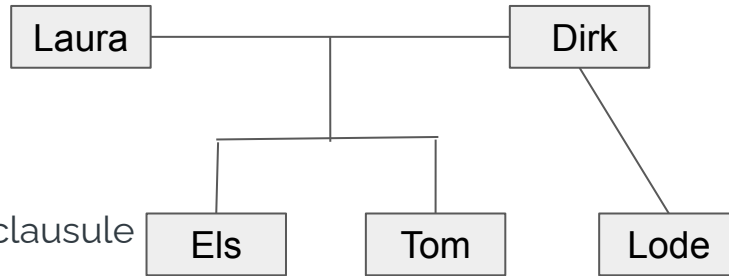
III. Reservatair erfdeel van een kind op verzekeringsprestatie

Inbreng en inkorting van levensverzekeringen

Laura en Dirk hebben samen 2 kinderen (Els en Tom), Dirk had reeds een zoon uit zijn vorige relatie (Lode)

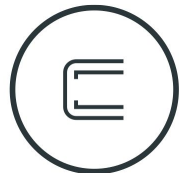
- Situatie 2:

- contract getekend op 1 juni 2018
- wijziging begunstigingsclausule op 1 oktober 2018
- verzekeringnemer: Laura
- verzekerde: Laura
- begunstigde: Tom

→ aanwijzing begunstigde na 1 september 2018

- vermoeden van inbreng → inbreng
- onderworpen aan inkortingsregels (inkorting indien > beschikbaar deel)

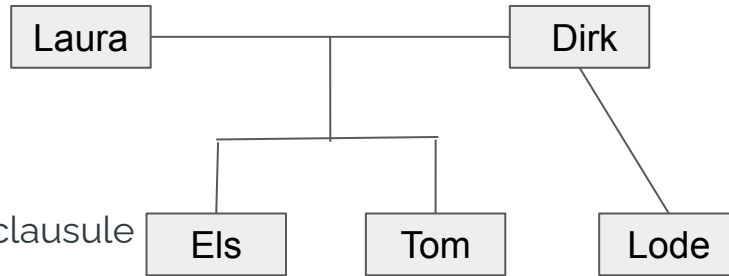
III. Reservatair erfdeel van een kind op verzekeringsprestatie

Inbreng en inkorting van levensverzekeringen

Laura en Dirk hebben samen 2 kinderen (Els en Tom), Dirk had reeds een zoon uit zijn vorige relatie (Lode)

- Situatie 3:

- contract getekend op 1 juni 2018
- wijziging begunstigingsclausule op 1 oktober 2018
- verzekeringnemer: Laura
- verzekerde: Laura
- begunstigde: Tom, met vermelding "buiten erfdeel"

→ aanwijzing begunstigde na 1 september 2018

- vermoeden van inbreng speelt niet → geen inbreng
- onderworpen aan inkortingsregels (inkorting indien > beschikbaar deel)

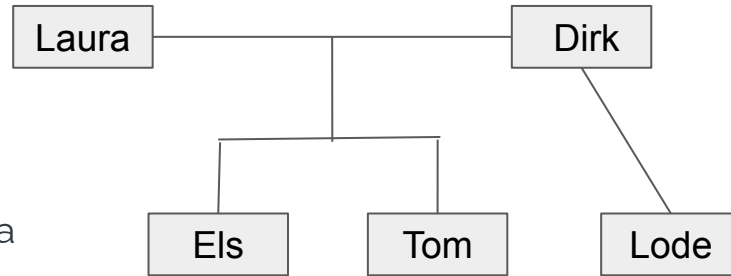
III. Reservatair erfdeel van een kind op verzekeringsprestatie

Inbreng en inkorting van levensverzekeringen

Laura en Dirk hebben samen 2 kinderen (Els en Tom), Dirk had reeds een zoon uit zijn vorige relatie (Lode)

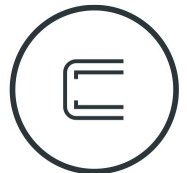
- Situatie 4:

- contract getekend op 1 november 2018
- verzekeringnemer: Laura
- verzekerde: Laura
- begunstigde: Lode

→ aanwijzing begunstigde na 1 september 2018

- geen vermoeden van inbreng (niet-erfgenaam) → geen inbreng
- onderworpen aan inkortingsregels (inkorting indien > beschikbaar deel)

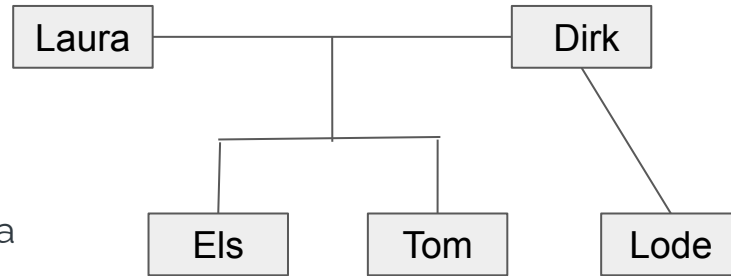
III. Reservatair erfdeel van een kind op verzekeringsprestatie

Inbreng en inkorting van levensverzekeringen

Laura en Dirk hebben samen 2 kinderen (Els en Tom), Dirk had reeds een zoon uit zijn vorige relatie (Lode)

- Situatie 5:

- contract getekend op 1 november 2018
- verzekeringnemer: Laura
- verzekerde: Laura
- begunstigde: nalatenschap

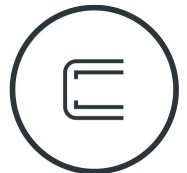
→ aanwijzing begunstigde na 1 september 2018

- geen vermoeden van inbreng (niet-erfgenaam) → geen inbreng
- onderworpen aan inkortingsregels (inkorting indien > beschikbaar deel)

Topic IV

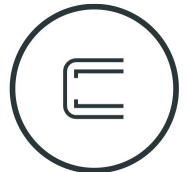
Keuzebeding/-legaat vs. begunstiging
levensverzekering

IV. Keuzebeding/-legaat vs. begunstiging levensverzekering

Begunstigingsclausules

- **Geen aanduiding begunstigde:** verzekeringnemer (bij leven) of diens nalatenschap (bij overlijden)
- **Begunstigde = kinderen**
 - Generieke aanduiding
 - toepassing regels plaatsvervulling
 - Nominatieve aanduiding
 - geen toepassen regels plaatsvervulling
 - opgelet met later geboren kinderen
 - opgelet nieuw erfrecht

IV. Keuzebeding/-legaat vs. begunstiging levensverzekering

Begunstigingsclausules

- **Begunstigde = echtgeno(o)t(e)**
 - Generieke aanduiding
 - uitkering aan degene die op het ogenblik van het opeisbaar worden van de prestatie de hoedanigheid van echtgeno(o)t(e) heeft
 - gevolg echtscheiding: ex-echtgenote ontvangt uitkering niet langer
 - voorbeeld:
 - verzekeringnemer: echtgenoot Dirk
 - verzekerde: echtgenoot Dirk
 - begunstigde bij overlijden: echtgenote Laura
 - echtscheiding tussen Dirk en Laura
 - Dirk hertrouwt met Lien
 - Dirk overlijdt → prestatie zal uitgekeerd worden aan Lien

IV. Keuzebeding/-legaat vs. begunstiging levensverzekering

Begunstigingsclausules

- **Begunstigde = echtgeno(o)t(e)**
 - Nominatieve aanduiding
 - gevolg echtscheiding: begunstiging blijft behouden
 - uitzondering: artikel 299 BW is van toepassing
 - verlies huwelijksvoordelen: *“Behoudens overeenkomst in tegenovergestelde zin, leidt de echtscheiding tot het verval van de overlevingsrechten die de echtgenoten elkaar bij huwelijksovereenkomst en **sinds het aangaan van het huwelijk** hebben toegekend”*
 - overlevingsrechten: o.m. de begunstigingen bij levensverzekeringen
 - bepaling in tegenovergestelde zin
 - notie “schuldige echtgenoot” afgeschaft (ingevolge wet 27 april 2007, schuldloze echtscheiding)
 - opgelet: indien echtgeno(o)t(e) bij naam werd aangeduid voor het huwelijk (bv. tijdens wettelijke samenwoning) → geen toepassing artikel 299 BW

IV. Keuzebeding/-legaat vs. begunstiging levensverzekering

Begunstigingsclausules

- **Begunstigde = wettige erfgenamen = de nalatenschap?**
 - Wettige erfgenamen:
 - vroeger
 - zelfs bij verwerping nalatenschap
 - geen testamentaire devolutie
 - geen aanspraak schuldeisers
 - elke wettige erfgenamen: elk een gelijk deel
 - Sinds wet 13/01/2012
 - wettige erfgenamen = de nalatenschap
 - behoudens andersluidend beding
 - Nalatenschap
 - noodzakelijk te aanvaarden
 - devolutie: testamentair/wettelijk
 - bv. vruchtgebruik - blote eigendom mogelijk
 - aanspraak schuldeisers

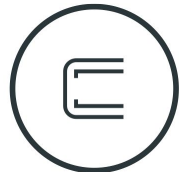
IV. Keuzebeding/-legaat vs. begunstiging levensverzekering

Keuzebeding = LLE bepaalt verdeling huwgemeenschap bij overlijden eerststervende

- eerst vereffening-verdeling huwgemeenschap, dan vereffening-verdeling nalatenschap
- keuzebeding bepaalt aandeel dat terecht komt bij LLE en saldo komt terecht in nalatenschap
- uitkering levensverzekering komt terecht in nalatenschap (begunstigde = nalatenschap)
- keuzebeding heeft geen impact op de uitkering levensverzekering aan nalatenschap
- oplossing? keuzelegaat

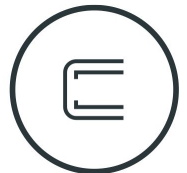
Keuzelegaat = legatis mag keuze maken uit de nagelaten goederen

- wijzigt de begunstiging van de levensverzekering niet
- heeft wel impact op de uitkering levensverzekering, indien begunstigde = nalatenschap

Topic V

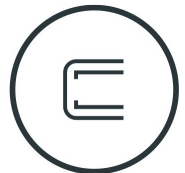
Een beding van aanwas met als voorwerp levensverzekeringscontracten. *Quid* Vlabel?

V. Beding van aanwas

VLABEL SP nr. 17044 d.d. 19 september 2018

- beding van aanwas heeft volledige fiscale doorwerking indien aan verschillende voorwaarden wordt voldaan
 - **voorwaarde 1:** het beding van aanwas moet opgenomen zijn in een notariële akte m.b.t. onroerend goed
 - **voorwaarde 2:** het beding van aanwas moet beperkt zijn, via beschikking onder bijzondere titel
 - **voorwaarde 3:** het beding van aanwas moet ten bezwarende titel zijn
 - een ongelijkheid op vlak van levensverwachting kan volgens VLABEL niet gecompenseerd worden door een ongelijke inleg
 - VLABEL VB nr. 19013 d.d. 19 augustus 2019: compensatie wordt wel aanvaard voor kanscontracten gesloten voor 19 september 2019

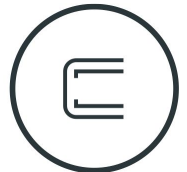
V. Beding van aanwas

Kanscontract met als voorwerp een levensverzekeringscontract

- **VLABEL VB nr. 17046 d.d. 19 oktober 2018**

- feiten

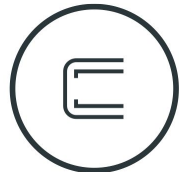
- aanwasbeding tussen 6 samenwonende broers met een leeftijdsverschil van 15 jaar
- voorwerp: inkomsten uit arbeid + rechten verbonden aan een verzekeringspolis
 - elke broer is verzekeringnemer van eigen polis
 - voorwerp:
 - " - Tegoeden in volle eigendom aangehouden op een rekening met nummer BE aangehouden bij de bankinstelling X;
 - Rechten verbonden aan een verzekeringspolis met nr. aangehouden bij Y, in volle eigendom en met inbegrip van alle strikt persoonsgebonden rechten; deze rechten behelzen, zonder dat deze opsomming beperkend is: het recht op de verzekeringsprestaties, het recht om de begunstiging te herroepen of een nieuwe begunstigde aan te duiden, het recht van afkoop, het recht om de verdeelsleutel te wijzigen, het recht om fondsenwisselingen door te voeren en in het algemeen alle rechten die aan de verzekeringnemer toebehoren."

V. Beding van aanwas

Kanscontract met als voorwerp een levensverzekeringscontract

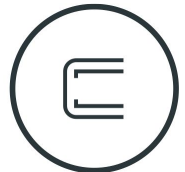
- **VLABEL VB nr. 17046 d.d. 19 oktober 2018**
 - VLABEL
 - gelijkaardige levensverwachting (uit niets zou blijken dat een van de zes broers ten tijde van het afsluiten van het beding van aanwas enig relevant gezondheidsprobleem had) en gelijkwaardige inleg (elk een inleg van ongeveer 700.000,00 euro)
 - geen fiscaal misbruik gelet op niet-fiscale motieven
 - willen erfrecht uitschakelen voor de andere broer en zussen met wie zij niet samenwonen
 - testament is essentieel herroepbaar, dus geen garantie
 - willen vandaag zekerheid bekomen dat de LL het gehele roerend vermogen zou verwerven
 - aanwasbeding ten bezwarende titel → geen schenk- of erfbelasting
 - toepassing artikel 2.7.1.0.6 VCF?

V. Beding van aanwas

Kanscontract met als voorwerp een levensverzekeringscontract

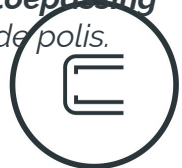
- **VLABEL VB nr. 19032 d.d. 19 augustus 2019**
 - feiten
 - aanwasbeding tussen echtgenoten met een leeftijdsverschil van 4 jaar
 - voorwerp: effectenportefeuilles en tak 23-verzekering
 - VLABEL
 - kan onderhands, want geen betrekking op onroerend goed
 - ten bijzondere titel: specifieke goederen
 - ten bezwarende titel: gelijkaardige levensverwachting en gelijkwaardige inleg
 - geen fiscaal misbruik gelet op niet-fiscale motieven
 - LL te beschermen bij overlijden en willen zekerheid inbouwen (schenking en testament essentieel herroepbaar)
 - aanwasbeding ten bezwarende titel → geen schenk- of erfbelasting
 - toepassing artikel 2.7.1.0.6 VCF?

V. Beding van aanwas

Kanscontract met als voorwerp een levensverzekeringscontract

- **VLABEL VB nr. 20046 d.d. 12 oktober 2020**
 - feiten
 - ouders (A en B), gehuwd onder wettelijk stelsel + 4 kinderen
 - ontbinding bestaande maatschap
 - creatie onverdeeldheid waar ouders bijkomende tegoeden in onderbrengen
 - onverdeeld deel dat ouders in VE in onverdeeldheid bezitten wordt omgezet in VG op volledige onverdeeldheid (met aanwas t.v.v. LL ouder)
 - VLABEL
 - *Aanvrager stelt dat het Vermogen zou bestaan uit een gediversifieerde beleggingsportefeuille (randnummer 28). Voor zover hierin ook beleggingsverzekeringen opgenomen zouden zijn, bijvoorbeeld van het type "Tak 21" of "Tak 23" (opsomming is niet exhaustief), is het **artikel 2.7.1.0.6 VCF wel degelijk van toepassing**. Overeenkomsten die betrekking hebben op een **overdracht van de polis** (m.a.w. van de rechten van de verzekeringnemer), zoals bvb. aanwasbedingen, **beletten immers de toepassing van dit artikel niet** want dit artikel belast het geldelijk voordeel dat wordt verkregen uit de polis.*

Disclaimer

© *The contents of this document (and any related slides and presentations) are the copyright of Cazimir CVBA. All the rights are reserved. The purpose of this document is to set out general advice and comments, and therefore specific legal advice must be taken before reliance is placed upon it in any particular circumstances. Where hyperlinks are provided to third party websites, Cazimir is not responsible for the content of such sites. To the extent information and opinions contained in this presentation have been obtained from public sources, these are believed to be reliable, but no representation, warranty or undertaking, expressed or implied, is made or given whether such information is accurate, reasonable, authentic, valid or complete and it should not be relied upon as such. Cazimir accepts no liability or responsibility for any direct or consequential loss arising from any use of the material contained in this presentation. It may not be passed on to any third party and no representation on behalf of Cazimir may be made in relation to such onward transmission. Nothing in this documentation may be contained in any presentation or other documentation produced by any other party without the prior written consent of Cazimir CVBA.*

Liesbeth Franck

Cazimir
Greenhouse BXL
Berkenlaan 8A bus 4
1831 Diegem

+32 (0)2 255 87 00 - info@cazimir.be

www.cazimir.be | www.magnolis.be | www.cazimir-international.com

CAZIMIR

